

NVAO • NEDERLAND

**TOETS NIEUWE OPLEIDING
ASSOCIATE DEGREE EDUCATIEF
PROFESSIONAL
BEROEPSONDERWIJS**

Christelijke Hogeschool Windesheim

BEKNOPT ADVIESRAPPORT
5 november 2020

1 Kwaliteitstoets

De toets nieuwe opleiding is een kwaliteitstoets. Een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een *plan*beoordeling. Een panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen 'peers' vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. De inhoud van de opleiding, de toetsing en de studeerbaarheid komen expliciet aan de orde.

Als gevolg van de beperkende omstandigheden door COVID-19 geldt voor deze kwaliteitstoets een tijdelijke NVAO-procedure.

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) neemt een accreditatiebesluit op basis van het paneladvies. Dit besluit kan positief, positief onder voorwaarden of negatief zijn. Als het besluit positief of positief onder voorwaarden is, mag de nieuwe opleiding starten. De instelling heeft daarmee het recht om een wettelijk erkend diploma af te geven aan studenten die de opleiding voltooien.

Dit beknopte adviesrapport bevat de belangrijkste uitkomsten van de toetsing door het panel. Een volledig adviesrapport met de bevindingen en overwegingen van het panel is ook beschikbaar. Op basis van het volledige rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. De NVAO publiceert beide rapporten op haar website.¹

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke) TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

2 Panel

Samenstelling

1. Jules Pieters (*voorzitter*), emeritus-hoogleraar Onderwijskunde en Toegepaste Psychologie aan de Universiteit Twente;
2. Jan Pieter Janssen, voorzitter van het College van Bestuur van Citaverde College;
3. Marco Mazereeuw, lector Beroepsgerichte didactiek en leven lang ontwikkelen bij het lectoraat Vitale Vakdidactiek van NHL Stenden Hogeschool;
4. Femke Dierickx, opleidingshoofd Educatief Graduaat Secundair Onderwijs Arteveldehogeschool;
5. Robin Zuidema (*student-lid*), student Fysiotherapie HAN, afgeronde pabo.

Ondersteuning

- Erik van der Spek, secretaris
- Irma Franssen, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator

Locatiebezoek

De visitatie heeft digitaal plaatsgevonden op 7 oktober 2020.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief over de kwaliteit van Associate degree Educatief Professional Beroepsonderwijs (verder Ad EPB) van de Christelijke Hogeschool Windesheim. De Ad EPB richt zich op versterking van de onderwijscapaciteit in het (voorbereidend) middelbaar beroepsonderwijs. Een Ad'er EPB (niveau 5) geeft les in het vmbo en mbo onder supervisie van een bevoegd docent. Het onderwijsprogramma wordt verzorgd in deeltijd, beslaat twee jaar en omvat 120 studiepunten.

Het panel is van mening dat de opleiding met het ontwikkelde beroepsprofiel een goede basis voor het programma heeft gelegd. Beroepsprofiel en programma sluiten goed aan bij de wensen van het beroepenveld (de scholen). Het panel is positief over de begeleiding van de studenten, het docententeam en de aandacht voor professionalisering. De studenten kunnen een groot deel van hun studie doen op de scholen waar ze werken of stage lopen, wat de opleiding studeerbaar maakt. De manier van toetsen pas bij het studentgerichte karakter van de opleiding en biedt de studenten veel mogelijkheden. De examencommissie bewaakt de betrouwbaarheid van de toetsen.

Het panel heeft ook een aantal adviezen gegeven om de opleiding sterker te maken. Zo vindt het panel het belangrijk dat ook de havisten bij diplomering over voldoende vakinhoudelijke en vakdidactische bagage beschikken. Verder adviseert het panel om er goed op te letten dat de studielast niet te hoog wordt en er geen studenten in de problemen komen. Maar deze kanttekeningen nemen niet weg dat het panel positief is over de opleiding en van mening is dat deze aan alle eisen van de NVAO voldoet.

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. Gezamenlijk beroepsprofiel - De opleiding is ontwikkeld in samenwerking met vier andere hogescholen en in samenspraak met het werkveld. Dat heeft geleid tot een gezamenlijk beroepsprofiel waarin de wensen van de praktijk goed zijn verankerd.
2. Doordacht en doorleefd concept - Het panel is van mening dat de flexibele insteek van de opleiding weliswaar gedurfd is, maar dat het concept doordacht en doorleefd is.
3. Breed gedragen - Het programma wordt verzorgd door een breed docententeam waarin alle relevante deskundigheden vertegenwoordigd zijn. De docenten hebben bovendien veel ervaring met de doelgroep (vmbo en mbo) aan wie de studenten les gaan geven.
4. Begeleiding - De persoonlijke begeleiding van de studenten is een sterk punt, dat de studenten in staat stelt de opleiding flexibel in te vullen en hun eigen leerroute te bepalen.
5. Holistische toetsing - De toetsing (integraal, leeruitkomst-gericht, holistisch) sluit goed aan bij het soort opleiding en bij de toetskwaliteit die de instelling nastreeft. Ook de centrale plaats van het portfolio sluit hierbij aan.

5 Aanbevelingen

Het panel adviseert om de onderstaande verbeteringen door te voeren:

1. Beoogde leerresultaten – Zorg voor een verdere concretisering van de beoogde leerresultaten, zodat ze een degelijke basis vormen voor het onderwijs en de toetsing.
2. Leerresultaten en leeruitkomsten - Maak de relatie tussen de beoogde leerresultaten en leeruitkomsten per module duidelijk, zodat de studenten precies weten wat er van hen verwacht wordt.
3. Vakinhoud en vakdidactiek – Zorg ervoor dat met name de instromende havisten beschikken over voldoende vakinhoud en vakdidactiek om op de scholen waar ze werken een meerwaarde te kunnen bieden; dit kan bijvoorbeeld door de vakinhoudelijke invulling van de profileringsruimte voor deze groep verplicht te stellen.
4. Studeerbaarheid - De studielast is met 40 uur per week pittig; monitor daarom goed of de opleiding studeerbaar is en of er studenten in de problemen komen.

6 Hoe gaat het verder?

De NVAO neemt een accreditatiebesluit nieuwe opleiding op basis van het volledige adviesrapport van het panel. Dit besluit heeft een geldigheidsduur van zes jaar. Na accreditatie valt de nieuwe opleiding onder de gewone accreditatieprocedure voor bestaande opleidingen. De NVAO publiceert het besluit samen met het volledige rapport op haar website. Ook een beknopte versie van het adviesrapport is beschikbaar.²

Het interne systeem van kwaliteitszorg van de universiteit of hogeschool voorziet in passende vervolgacties die verzekeren dat de instelling de eigen visie op goed onderwijs realiseert. Een belangrijke bijdrage leveren de onderwijsvisitaties van opleidingen en diverse tussentijdse 'peer reviews'. Bij de volgende visitatie zal de opleiding terugkoppelen over wat zij met de aanbevelingen van het panel heeft gedaan. Deze verbeteracties krijgen ook een plek in het volgende adviesrapport. Meer informatie daarover op de website van de instelling.³

² <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

³ <https://www.windesheim.nl/>

7 Summary

The outcome of the initial accreditation of the Associate degree Educatief Professional Beroepsonderwijs van de Christelijke Hogeschool Windesheim is positive. The Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders (NVAO) organised a peer review and convened a panel of experts visiting the institution digitally on 7 October 2020.

The Ad-program Educatief Professional Beroepsonderwijs (further Ad EPB) focuses on strengthening the educational capacity in (preparatory) secondary vocational education. An Ad'er EPB (level 5) teaches in Dutch vmbo- and mbo-schools under the supervision of a qualified teacher. The curriculum enables students to follow a personal learning route. The curriculum is part-time, lasts two years and consists of 120 European Credits.

The panel has established that the professional profile provides a good basis for the programme. However, the programme developers should describe more concretely what the students will need to know and be able to do in the future. The professional profile fits in well with the wishes of the professional field. The programme has a clear picture of the intended Ad level.

The panel is positive about the supervision, the team of lecturers and the attention paid to teacher professionalisation. The panel advises the programme to safeguard that all students have sufficient knowledge of professional didactics; this is especially important for high school graduates with a Dutch havo diploma. The study load is quite high, so it is advisable to carefully monitor whether students will be able to combine their work and study.

Finally, the panel has confidence in the way the assessment has been set up. The board of examiners is involved in the development of the programme and will also monitor the quality of the assessment. The panel is positive about the set-up of assessment in the workplace and the involvement of the workplace supervisor.

Further information about NVAO and the quality assurance system in the Netherlands can be found on www.nvao.net. For more information on Christelijke Hogeschool Windesheim see the university's website.⁴

⁴ <https://www.windesheim.com/>

Het beknopt adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de toetsing van de nieuwe opleiding Associate degree Educatief Professional Beroepsonderwijs van de Christelijke Hogeschool Windesheim.

Aanvraagnummer: 009243

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING
ASSOCIATE DEGREE-OPLEIDING
EDUCATIEF PROFESSIONAL
BEROEPSONDERWIJS
CHRISTELIJKE HOGESCHOOL
WINDESHEIM

ADVIESRAPPORT
5 november 2020

Inhoud

1	Procedure TNO	3
2	Nieuwe opleiding	4
2.1	Algemene gegevens	4
2.2	Profiel	4
2.3	Panel	4
3	Oordeel.....	6
4	Sterke punten	7
5	Aanbevelingen	8
6	Beoordeling	9
6.1	Standaard 1: Beoogde leerresultaten	9
6.2	Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	10
6.3	Standaard 3: Toetsing.....	13
6.4	Graad en CROHO-onderdeel	15

1 Procedure TNO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Als gevolg van de beperkende omstandigheden door COVID-19 geldt voor deze toetsing een tijdelijke en versnelde NVAO-procedure.

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke) TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	: Christelijke Hogeschool Windesheim
Opleiding	: Associate degree-opleiding Educatief Professionaal Beroepsonderwijs
Variant	: Deeltijd
Graad	: Associate degree
Locatie	: Zwolle
Studieomvang	: 120 EC ²
CROHO ³ -onderdeel	: Onderwijs

2.2 Profiel

De Ad-opleiding Educatief Professionaal Beroepsonderwijs (verder Ad EPB) richt zich op versterking van de onderwijscapaciteit in het (voorbereidend) middelbaar beroepsonderwijs. Een Ad'er EPB (niveau 5) geeft les in het vmbo en mbo onder supervisie van een bevoegd docent. De opleiding heeft een multidisciplinair karakter, waarbij uitwisseling tussen sectoren en domeinen bevorderd wordt. In het programma ligt daarom veel nadruk op algemene didactische en pedagogische vaardigheden; de vakinhoudelijke kant kunnen de studenten zelf kiezen binnen de profileringsruimte (30 EC). Het curriculum is flexibel opgezet, elke student kan een persoonlijke leerroute volgen. Ook de toetsing sluit daarbij aan: de opleiding heeft gekozen voor leerwegaafhankelijke toetsing.

Het onderwijsprogramma wordt verzorgd in deeltijd, beslaat twee jaar en omvat 120 studiepunten. De opleiding richt zich op studenten die werkzaam zijn in het vmbo, mbo of bij een educatieafdeling van instelling of bedrijf; voor studenten zonder eigen werkplek kan een leerwerkplek worden geregeld. De studenten komen één dag per week naar de hogeschool en leren verder in de eigen beroepspraktijk (school) en door zelfstudie. De studielast is gemiddeld 40 uur per week.

2.3 Panel

Samenstelling

1. Jules Pieters (*voorzitter*), emeritus-hoogleraar Onderwijskunde en Toegepaste Psychologie aan de Universiteit Twente;
2. Jan Pieter Janssen, voorzitter van het College van Bestuur van Citaverde College;
3. Marco Mazereeuw, lector Beroepsgerichte didactiek en leven lang ontwikkelen bij het lectoraat Vitale Vakdidactiek van NHL Stenden Hogeschool;
4. Femke Dierickx, opleidingshoofd Educatief Graduaat Secundair Onderwijs Arteveldehogeschool;
5. Robin Zuidema (*student-lid*), student Fysiotherapie HAN, afgeronde pabo.

Ondersteuning

- Erik van der Spek, secretaris
- Irma Franssen, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator

² European Credits

³ Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs

Locatiebezoek

De visitatie heeft digitaal plaatsgevonden op 7 oktober 2020.

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt *positief* over de kwaliteit van de Ad-opleiding Educatief Professional Beroepsonderwijs van Christelijke Hogeschool Windesheim. De opleiding voldoet aan de drie standaarden van het NVAO-kader voor beperkte toetsing.

Het panel is van mening dat de opleiding met het ontwikkelde beroepsprofiel een goede basis voor het programma heeft gelegd. Beroepsprofiel en programma sluiten goed aan bij de wensen van het beroepenveld (de scholen). Het panel is positief over de begeleiding van de studenten, het docententeam en de aandacht voor professionalisering. De studenten kunnen een groot deel van hun studie doen op de scholen waar ze werken of stage lopen, wat de opleiding studeerbaar maakt. De manier van toetsen past bij het flexibele, studentgerichte karakter van de opleiding en biedt de studenten veel mogelijkheden. De examencommissie bewaakt de betrouwbaarheid van de toetsen.

Het panel heeft ook een aantal adviezen gegeven om de opleiding sterker te maken. Zo vindt het panel het belangrijk dat ook de havisten na diplomering over voldoende vakinhoudelijke en vakdidactische bagage beschikken. Verder adviseert het panel om er goed op te letten dat de studielast niet te hoog wordt en er geen studenten in de problemen komen. Maar deze kanttekeningen nemen niet weg dat het panel positief is over de opleiding en van mening is dat deze aan alle eisen van de NVAO voldoet.

Standaard	Oordeel
1 Beoogde leerresultaten	voldoet
2 Onderwijsleeromgeving	voldoet
3 Toetsing	voldoet
Eindoordeel	positief

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. Gezamenlijk beroepsprofiel - De opleiding is ontwikkeld in samenwerking met vier andere hogescholen en in samenspraak met het werkveld. Dat heeft geleid tot een gezamenlijk beroepsprofiel waarin de wensen van de praktijk goed zijn verankerd.
2. Doordacht en doorleefd concept - Het panel is van mening dat de flexibele insteek van de opleiding weliswaar gedurfd is, maar dat het concept doordacht en doorleefd is.
3. Breed gedragen - Het programma wordt verzorgd door een breed docententeam waarin alle relevante deskundigheden vertegenwoordigd zijn. De docenten hebben bovendien veel ervaring met de doelgroep (vmbo en mbo) aan wie de studenten les gaan geven.
4. Begeleiding - De persoonlijke begeleiding van de studenten is een sterk punt, dat de studenten in staat stelt de opleiding flexibel in te vullen en hun eigen leerroute te bepalen.
5. Holistische toetsing - De toetsing (integraal, leeruitkomst-gericht, holistisch) sluit goed aan bij het soort opleiding en bij de toetskwaliteit die de instelling nastreeft. Ook de centrale plaats van het portfolio sluit hierbij aan.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Beoogde leerresultaten – Zorg voor een verdere concretisering van de beoogde leerresultaten, zodat ze een degelijke basis vormen voor het onderwijs en de toetsing.
2. Leerresultaten en leeruitkomsten - Maak de relatie tussen de beoogde leerresultaten en leeruitkomsten per module duidelijk, zodat de studenten precies weten wat er van hen verwacht wordt.
3. Vakinhoud en vakdidactiek – Zorg ervoor dat met name de instromende havisten beschikken over voldoende vakinhoud en vakdidactiek om op de scholen waar ze werken een meerwaarde te kunnen bieden; dit kan bijvoorbeeld door de vakinhoudelijke invulling van de profileringsruimte voor deze groep verplicht te stellen.
4. Studeerbaarheid - De studielast is met 40 uur per week pittig; monitor daarom goed of de opleiding studeerbaar is en of er studenten in de problemen komen.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

De beoogde leerresultaten van de Ad EPB zijn gebaseerd op het beroepsprofiel, dat is opgesteld in een samenwerkingsverband van vijf hogescholen: Aeres Hogeschool, Fontys Hogescholen, de Hogeschool van Amsterdam, de Hogeschool Rotterdam en Hogeschool Windesheim. Zij hebben hun krachten gebundeld in het Expertisecentrum Professionalisering Beroepsonderwijs (EPCB). Het beroepsprofiel is daarnaast besproken met werkveldpartners Deltion College, Landstede MBO en het Greijdanus College.

Bij het opstellen van het profiel is veel aandacht gegeven aan de rolverdeling tussen de docenten (niveau 6 en 7), de instructeurs (niveau 4) en de Ad'er EPB (niveau 5). In het kort komt her erop neer dat de docent verantwoordelijk is voor het onderwijs op curriculumniveau; de Ad'er ontwerpt actueel en modern onderwijs op het niveau van de lessen(series). De Ad'er kan opereren in een hybride leeromgeving, waarin schools leren en werkplekleren met elkaar zijn verbonden. In deze omgeving geeft hij instructie en begeleiding aan een groep studenten: daarbij kan het gaan om theoretische kennis, maar ook om het aanleren van vaardigheden. De opleiding vormt een mogelijkheid voor instructeurs op niveau 4 om hun kennis en kunde te verdiepen en te leren hoe zij het onderwijs betekenisvoller, efficiënter en effectiever kunnen inrichten. Het panel kan zich vinden in dit profiel en is van mening dat de opleiding het niveau 5 voldoende heeft afgebakend ten opzichte van de niveaus 4 en 6.

De beoogde leerresultaten vallen, aldus de opleiding, samen met de beroepstaken. Het panel heeft hiervan een overzicht gezien. De leerresultaten c.q. beroepstaken zijn verdeeld in vier categorieën: vakdidactisch, pedagogisch, vakinhoudelijk en professionele basis. Als voorbeeld zijn hieronder de leerresultaten opgenomen die vallen onder de noemer 'vakdidactisch':

De Educatief Professional Beroepsonderwijs kan:

- (delen van) onderwijs voorbereiden, uitvoeren en evalueren
- praktijklessen en praktische theorielessen geven, daarbij een schakelfunctie tussen praktijk en theorie vervullen
- gemaakte (vak)didactische keuzes onderbouwen vanuit kennis over leren, ontwikkelingen in beroepsonderwijs en het onderwijsconcept van de organisatie
- lerenden leren om zelf oplossingen te bedenken
- kleinschalige projecten opzetten
- werken met heterogene groepen en passend onderwijs bieden

Het panel is van mening dat deze de beoogde leerresultaten c.q. beroepstaken voldoen als vertrekpunt van het onderwijs. Het valt het panel echter op dat deze beroepstaken vrij algemeen geformuleerd zijn; dat maakt het in een aantal gevallen lastig om ze te toetsen. Het

panel adviseert om de beoogde leerresultaten (de beroepstaken) verder te concretiseren, zodat ze een degelijke basis vormen voor het onderwijs en de toetsing.

De opleiding richt zich voor een groot deel op generieke kennis en vaardigheden: deze maken 75% van het curriculum uit. De student beschikt daarnaast over 30 EC profileringsruimte waarin hij zich vakinhoudelijk kan verdiepen (dit is echter niet verplicht; zie hiervoor standaard 2). De generieke kennisbasis is afgeleid van de kennisbasis voor docenten (niveau 6) en vertaald naar niveau 5. Deze kennisbasis omvat de onderwijskundige en pedagogische kennis en vaardigheden om het beroep van leraar goed te kunnen uitoefenen. Het omvat meer kennis over leren en ontwikkelen, het Nederlands onderwijssysteem, communicatie, de ontwikkeling van jongvolwassenen en diversiteit.

Daarnaast heeft het panel vastgesteld dat de opleiding zich ook richt op de ontwikkeling van interculturele competenties. Omgaan met culturele diversiteit heeft een vaste plaats in de opleiding. Studenten worden gestimuleerd om zich internationaal te oriënteren. Omdat de doelgroep voor een substantieel deel bestaat uit wat oudere studenten die vaak al een baan of gezin hebben, zal het hierbij meestal gaan om internationalisering@home. Het panel heeft hier begrip voor, maar adviseert de opleiding wel om waar mogelijk de studenten te stimuleren ook op dit gebied buiten hun comfortzone te treden.

Samenvattend is het panel van mening dat de opleiding met het ontwikkelde beroepsprofiel en de bijbehorende beroepstaken een goede basis voor het opleidingsprogramma heeft gelegd. Wel is de verdere concretisering van de beoogde leerresultaten nog een punt van aandacht. Maar de leeruitkomsten en het beroepsprofiel (inclusief beroepstaken) sluiten goed aan bij de wensen van het beroepenveld. Bovendien heeft de opleiding een scherp beeld van het beoogde Ad-niveau en is dit voldoende afgebakend van de niveaus 4 (mbo) en 6 (hbo). Daarom is het panel van mening dat de opleiding voldoet aan de eisen gesteld in standaard 1.

6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Het programma van de Ad EPB is gebaseerd op de onderwijsvisie van Windesheim. Daarin staan drie principes centraal:

1. Iedere student is uniek
2. Complexe praktijkvragen zijn leidend
3. Leren doen we samen

Het programma stelt de studenten in staat een persoonlijke leerroute te volgen, waarbij de leeruitkomsten leidend zijn. Elke student volgt een persoonlijke leerroute. Bij het begin van de studie krijgt de student een gesprek met zijn begeleider, op basis waarvan hij een roadmap opstelt. Daarin geeft hij aan hoe en in welk tijdsbestek hij gaat aantonen dat hij aan de leeruitkomsten voldoet. De leerroute is dus afhankelijk van de persoonlijke interesses, voorgeschiedenis en kwaliteiten van de student. Tijdens het gesprek met de

opleidingsverantwoordelijken bleek echter dat bij andere opleidingen slechts een beperkt aantal studenten afwijkt van de gangbare leerroute.

Deze keuzevrijheid wordt alleen begrensd door de randvoorwaarden van het programma. Het programma beslaat in principe twee jaar en omvat 120 EC. Elk jaar is verdeeld in twee semesters van 20 weken. Tijdens elk semester volgt de student één module van 30 EC. De opleiding bestaat uit de volgende vier modules:

1. Leerprocessen activeren en ondersteunen in de klas
2. Zicht op leerlingen en omgaan met verschillen
3. Didactisch coachen vanuit de vakexpertise
4. Professional zijn en blijven

Deze modules zijn op hun beurt opgebouwd uit onderwijseenheden van 5 EC of een veelvoud daarvan. Zo is de eerste module opgebouwd uit drie leereenheden:

1. Praktijk van leerprocessen ondersteunen (15 EC)
2. Persoonlijke leerprocessen (5 EC)
3. Leerprocessen en klasmanagement (10 EC)

Van elke leereenheid is de urenverantwoording vastgelegd, evenals de kennisbasis, de bekwaamheidseisen en de afrondingsvorm. Er zijn drie leerlijnen die voor samenhang zorgen: de leerlijnen Samen Opleiden, Beroep en Vakinhoudelijk. Per leereenheid zijn bovendien de leeruitkomsten vastgelegd. Het panel heeft gezien dat deze leeruitkomsten helder zijn omschreven en gekoppeld zijn aan de toetsing. Maar het panel heeft ook vastgesteld dat de relatie tussen de beoogde leerresultaten (c.q. de beroepstaken) en de leeruitkomsten per module niet geheel navolgbaar is. Het panel adviseert de opleiding daarom de relatie tussen de beoogde leerresultaten en de leeruitkomsten per module te verduidelijken, zodat de studenten precies weten wat er van hen wordt verwacht.

Zoals aangegeven in 6.1 bevat het programma een profileringsruimte van 30 EC. Het panel heeft met de vertegenwoordigers van de opleiding gesproken over de invulling daarvan. De invulling van de profileringsruimte is mede afhankelijk van de achtergrond en leervragen van de student. De keuze voor de student is dan ook aanzienlijk. Ze kunnen kiezen voor verdieping in een bepaald vak (vakinhoud en/of vakdidactiek), maar ook voor een ander thema dat de kennis en kunde van de student verbreedt als dat passend is voor diens ontwikkeling. In het eerste semester nemen alle studenten deel aan een multidisciplinair project, waarin ze in aanraking komen met vakdidactiek. Maar los daarvan zouden ze in principe hun opleiding kunnen voltooien zonder vakinhoudelijke verdieping. Voor de meeste mbo-studenten zal dat in de praktijk geen probleem zijn, omdat zij al een vakspecifieke basis hebben. Maar dat ligt anders bij havisten. Het panel adviseert de opleiding daarom te zorgen dat voor instromende havisten de profileringsruimte een zeker verplichtend karakter heeft, opdat zij voldoende vakinhoudelijke en vakdidactische bagage hebben.

De studielast bedraagt 40 uur per week. Deze studielast is opgebouwd uit een studiedag bij Windesheim (8 uur), 16 uur werkplekleren (inclusief begeleiding) en 16 uur onbegeleide studietijd. In de visie van de ontwikkelaars is dit haalbaar omdat studenten een deel van de werkzaamheden op hun scholen kunnen gebruiken voor hun studie, zodat werktijd benut kan worden als leertijd. De 16 uur onbegeleide studietijd kunnen ze zelf inplannen. De docenten geven aan dat ze ervaring hebben met dit type studenten en dat ze ook bij andere

(deeltijd)opleidingen een vergelijkbare opbouw hanteren. Het panel kan zich vinden in deze uitleg, maar adviseert de opleiding wel om goed te monitoren hoe de studievoortgang zich ontwikkelt en of er geen grote studieachterstanden ontstaan.

Goede begeleiding is essentieel om de opleiding met succes te kunnen voltooien. Daarbij speelt de LOB-docent (docent Loopbaanoriëntatie en Begeleiding) een cruciale rol. Bij de aanvang van de studie heeft deze docent een begeleidingsgesprek met elke student, waarbij de student onder meer zijn persoonlijke leervragen in kaart brengt. Aan de hand van dit gesprek stelt de student een zogenoemde roadmap op, waarin hij zijn individuele leerroute schetst. Ook tijdens de studie blijft de LOB'er het voornaamste aanspreekpunt van de student. Het panel stelt vast dat de LOB-docenten een centrale plek in de begeleiding inneemt en vindt het daarom van belang dat deze docenten een goede ondersteuning krijgen.

Op de opleidingsscholen worden de studenten begeleid door een werkplekbegeleider, binnen het concept 'Samen opleiden'. De docenten van Windesheim komen regelmatig bij de scholen op bezoek en praten met de werkplekbegeleiders met de intentie om van elkaar te leren. De opleiding organiseert bovendien bijeenkomsten met de werkplekbegeleiders, waarbij onder meer de kalibratie van de beoordeling op het programma staat. Het panel is van mening dat de intensieve begeleiding vanuit de opleiding én op de werkplek een van de sterke punten van de opleiding vormt.

Instroom en uitstroom

De opleiding richt zich op studenten die werkzaam zijn in het vmbo, mbo of in de educatie bij instellingen en bedrijven. De formele instroomeisen zijn beperkt: de studenten moeten over een mbo4- of havodiploma beschikken en ze moeten minimaal twee dagen per week werkzaam zijn in een relevante functie in het onderwijs. Studenten die nog geen werkplek hebben, maar die wel in een van deze sectoren willen gaan werken, kunnen ook instromen; de opleiding zal voor hen een werkplek of stageplek regelen. Hiervoor staan goede relaties met de scholen in de omgeving garant. Tijdens de intake wordt besproken of de opleiding past bij de studenten; in die zin is er ook een vorm van matching.

De studenten stromen uit naar functies die een eigen plaats hebben in het functiegebouw van de samenwerkende scholen. De intentie is (bijvoorbeeld bij Deltion College) om de Ad'ers na voltooiing van de opleiding in te schalen als senior-instructeur, die kan doorgroeien naar docent. Alle ROC's geven daar op hun eigen manier invulling aan. In het gesprek met vertegenwoordigers met het werkveld is gebleken dat de afgestudeerden van de Ad-opleiding ingeschaald worden in schaal 8 of 9, terwijl de instructeurs (niveau 4) in schaal 7 zitten. Voor de uitstromende Ad'ers met een havo-achtergrond is de plaats in het functiegebouw minder duidelijk; het panel adviseert de opleiding om goed in de gaten te houden of de havisten hun weg in het beroepenveld kunnen vinden.

Docententeam

Het onderwijs wordt verzorgd door docenten uit de Resultaat Verantwoordelijke Eenheid Beroepsonderwijs (RVE BO). Dit zijn zowel docenten met een vakinhoudelijke achtergrond (bijvoorbeeld op het gebied van techniek, economie en gezondheidszorg) als docenten met een pedagogische of didactische achtergrond. Alle docenten hebben minimaal een mastergraad of volgen een masteropleiding. Verder beschikken ze over een Basiskwalificaties Examineren (BKE) of behalen ze deze in 2020. Het panel heeft kennisgemaakt met een aantal

docenten en is van mening dat zij beschikken over de deskundigheid die nodig is om deze opleiding met succes te verzorgen.

Het panel heeft bovendien vastgesteld dat de opleiding veel investeert in professionalisering. Het werken met leeruitkomsten vraagt een andere manier van werken, de flexibele opzet van de opleiding vereist dat de studenten intensief begeleid en gecoacht worden. Ook het werken met de roadmap en met verschillende doelgroepen is een punt van aandacht in dit verband. De opleiding plant in elk geval twee keer per jaar een professionaliseringsdag voor het gehele team. Het management van de opleiding heeft bovendien aangegeven dat de instelling extra kwaliteitsgelden ontvangt, die deels worden ingezet voor versterking van de studentbegeleiding.

Het panel heeft tot slot met de opleiding gesproken over de impact van corona op het onderwijs. De opleiding probeert ondanks de coronamaatregelen zo veel mogelijk fysiek les te geven; dankzij de ruime lokalen kunnen de vereiste afstanden gewaarborgd worden. Tegelijkertijd is er meer aandacht voor blended learning. Zo krijgen studenten die niet aanwezig kunnen zijn, digitale leertips. Verder kan de opleiding alternatieven aanbieden voor de toetsing als dat nodig is; hierover zijn afspraken met de examencommissie gemaakt.

Samenvattend is het panel van mening dat de onderwijsleeromgeving van de opleiding voldoet. Hoewel het opleidingsconcept met zijn ruime keuzevrijheid uitdagend is voor zowel docenten als studenten, stelt het panel vast dat dit concept binnen het team doorleefd en doordacht is. Het panel is positief over de begeleiding, het docententeam en de aandacht voor professionalisering. De relatie tussen de beoogde leerresultaten en de leeruitkomsten per module behoeft nog verheldering. Ook is de plaats van de vakinhoud en vakdidactiek is een punt van aandacht, met name voor de havisten. Verder is de studielast hoog, dus het is aan te raden om goed te monitoren of studenten niet in de problemen komen. Maar het panel heeft er vertrouwen in dat de opleiding hier dankzij de intensieve begeleiding grip op zal houden.

6.3 Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Aan het toetsbeleid van de Ad EPB ligt een aantal uitgangspunten ten grondslag. De opleiding heeft gekozen voor leerwegonafhankelijk toetsen; bij de toetsing dienen de studenten aan te tonen dat ze de betreffende leeruitkomsten hebben behaald. Daarmee is de studie flexibel in tijd, vorm en plaats. Generieke theoretische kennis wordt getoetst aan de hand van kennistoetsen, bij het toepassen van kennis gaat het vooral om schriftelijke cases of opdrachten. Om leeruitkomsten aan te tonen die te maken hebben met de professionele houding, kunnen studenten ook reflectie- en video-opdrachten inleveren. Voor de leerlijn 'praktijkgericht leren' stellen de studenten een portfolio samen met bewijsstukken, zoals video's en 360-graden feedback.

De leeruitkomsten die bij een onderwijseenheid horen, worden integraal (en holistisch) beoordeeld. Hiervoor is een beoordelingskader vastgesteld, dat is opgenomen in de

studiewijzer van elk vak. Daarbij worden de wijze van toetsing, de toetscriteria en –normering en de toetsmatrijs uiteengezet. De verantwoordelijke docent beoordeelt of de student de leeruitkomsten heeft behaald. Daarbij heeft de werkplekbegeleider een adviserende rol. In de opleidingsscholen kan de werkplekbegeleider ook de rol van examinerator vervullen, op voorwaarde dat zij daartoe aangewezen zijn door de examencommissie. Het panel heeft begrepen dat de opleiding de overige werkplekbegeleiders een adviserende rol in de beoordeling wil geven. In de visie van het panel is dat een goed initiatief om door te ontwikkelen.

Ook voor het afstuderen is een eenheid van leeruitkomsten opgesteld. De student moet bewijzen dat hij kan reflecteren op zijn eigen functioneren, een beroepsproduct kan maken en zich vakinhoudelijk en didactisch kan profileren. Dit doet hij aan de hand van zijn portfolio, met onder meer een zelf ontworpen beroepsproduct en een reflectie. De afstudeerfase wordt afgerond met een presentatie van deze portfolio aan twee examinatoren. Voorafgaand hieraan wordt er aan een vertegenwoordiger van het werkveld (van de school waar de student werkzaam is) een advies-beoordeling gevraagd.

Examencommissie

Het panel heeft kennisgemaakt met vertegenwoordigers van de examencommissie en de toetscommissie. De opleiding maakt deel uit van het domein Bewegen en Educatie en valt daarmee onder de domeinbrede Examencommissie van de lerarenopleiding Algemeen Voortgezet Onderwijs en Beroepsonderwijs. De voornaamste taak van de examencommissie is de borging van het eindniveau: daartoe oordeelt deze commissie over de kwaliteit van de afstudeerprocedure, het niveau en de beoordelingsformulieren. Meer in het algemeen geeft de examencommissie een oordeel over de validiteit, de betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing. De examencommissie heeft een deel van zijn taken gedelegeerd aan de toetscommissie. Deze laatste commissie bekijkt in opdracht van de examencommissie meer in detail de wijze van toetsen. Volgend jaar staan de afzonderlijke toetsen en de toetsmatrijzen op het programma.

De examencommissie is sinds december 2019 betrokken bij de aanvraag voor de nieuwe opleiding. De commissie heeft gekeken of de toetsprogramma 's voldoende garantie bieden om na te gaan of de studenten de beoogde leerresultaten bereiken en heeft hierover feedback gegeven. Dat heeft een verbeterslag opgeleverd van onder meer het afstudeerwerk en de concretisering van de leeruitkomsten op niveau 5. In de studiewijzers zijn rubrics opgenomen die aangeven hoe de beoordeling plaatsvindt.

Tijdens het gesprek met de examencommissie is duidelijk geworden dat het portfolio van de studenten een centrale plaats heeft in de beoordeling. De examencommissie is hier inhoudelijk niet bij betrokken, maar kan er wel op toezien dat de opleiding zelf de kwaliteit ervan analyseert tijdens kalibreersessies. Verder zal de toetscommissie de portfolio's steekproefsgewijs beoordelen. Het panel kan zich vinden in deze aanpak, maar benadrukt wel dat het belangrijk is dat de examencommissie greep houdt op dit belangrijke toetsproduct.

De meeste leeruitkomsten worden getoetst met een casustoets of een verslag, maar een aantal leeruitkomsten kan meer innovatief getoetst worden. Als een student een alternatieve vorm van toetsing wil hanteren, wordt dat van tevoren vastgelegd in de roadmap, in samenspraak met de LOB'er. Deze toetsing moet dan bovendien worden afgetekend door de docent die het vak beoordeelt. Deze werkwijze roept vragen op over de rol van de

examencommissie bij alternatieve toetsing. De examencommissie wil in kalibreersessies bepalen of de leeruitkomsten in zo'n geval voldoende afgedekt worden; daarnaast wordt de toetscommissie gevraagd om steekproeven te nemen. Het panel is van mening dat deze kwaliteitsborging achteraf aangevuld moet worden met een controle vooraf: het adviseert om de examencommissie afwijkingen in het standaard studieverloop (en dus in de toetsing) in een vroeg stadium te laten accorderen.

Samenvattend heeft het panel een goed beeld van de toetsing gekregen. Hoewel nog niet alle toetsen, rubrics en formulieren beschikbaar zijn, geven de beschikbare toetsen voldoende vertrouwen. De examencommissie is betrokken bij de ontwikkeling van de opleiding en zal straks ook (deels via de toetscommissie) de kwaliteit van de toetsing bewaken. Wel is het panel van mening dat afwijkingen in het studieverloop (en de toetsing) door de examencommissie geaccordeerd moeten worden. Tot slot is het panel positief over de toetsing op de werkplek en de betrokkenheid van de werkplekbegeleider daarbij. Daarom is het panel van mening dat standaard 3, de toetsing, voldoet.

6.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Associate Degree
Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: a) onderwijs

Afkortingen

Ad	Associate Degree
BKE	Basiskwalificatie Examinering
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hogere Onderwijs
EC	European Credit (studiepunt)
EPB	Educatief Professional Beroepsonderwijs
EPCB	Expertisecentrum Professionalisering Beroepsonderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs
LOB	Loopbaanoriëntatie en Begeleiding
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie
OER	Onderwijs- en Examenreglement
RVE	Resultaat Verantwoordelijke Eenheid
TNO	Toets Nieuwe Opleiding

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de beperkte toetsing van de nieuwe associate degree-opleiding Educatief Professionaal Beroepsonderwijs van de Christelijke Hogeschool Windesheim

Aanvraagnummer: 009243

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net